

Lindås kommune

Mulighetsstudie - etablering av en felles regional brann- og redningstjeneste i Nordhordland

Bergen, 28. april 2017

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. SAMMENDRAG	3
3. KOMMUNENES ANSVAR.....	5
3.1. Brannforebyggende arbeid	5
3.2. Feiertjenesten	5
3.3. Brann- og redningsberedskapen	6
3.4. Sivilforsvaret.....	6
3.5. Brannvesenets tilleggsoppgaver	6
4. NASJONALE FØRINGER	8
4.1. Ny dimensjoneringsforskrift	8
5. RISIKOBILDET	9
6. FREMTIDIGE MULIGHETER	10
6.1. Krav til dimensjonering av operativt brannvesen	11
6.2. Anbefalt organisering av operativ beredskapsorganisasjon	11
6.3. Administrativ organisering	15
6.4. Gevinster ved ny organisering.....	16
7. ØKONOMISKE KONSEKVENSER	17
7.1 Drift.....	17
7.2 Materiell, utstyr og investeringer.....	20
7.3 Fremtidig avregningsmodell.....	21
8. ALTERNATIVE SAMARBEIDSFORMER OG ORGANISERING	21
9. MULIG FREMTIDIG ORGANISERING I MONGSTADOMRÅDET	23
10. KOMMERSIELLE MULIGHETER.....	25
10.1. Øvingsfasiliteter.....	25
Vedlegg 1: Utdrag fra brann- og eksplosjonsvernloven	26
Vedlegg 2: Brev fra Justisdepartementet.....	27
Vedlegg 3: Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen Kap 5.....	28
Vedlegg 4: Ny Dimensjoneringsforskrift.....	30
Vedlegg 5a: Objekter med krav til utrykningstid i Austrheim og Radøy kommune.....	32
Vedlegg 5b: Særskilte objekter i Lindås/Meland.....	33

1. INNLEDNING

Utredningen «Mulighetsstudie - etablering av en felles brann- og redningstjeneste i Nordhordland» har som formål å etablere et felles kunnskapsgrunnlag for videre politisk behandling i kommunestyrene i de fire kommunene Austrheim, Lindås, Meland og Radøy. Utredningen er initiert og gjennomført med sikte på en eventuell felles tjeneste i forkant av, og uavhengig av den forestående sammenslåing av kommunene Lindås, Meland og Radøy. Like fullt kan det være nyttige erfaringer fra en eventuell etablering av fellestjenesten som disse kommunene kan ha nytte av når fellesnemden arbeider frem modeller for organisering av tjenester mot 1. januar 2020.

Arbeidsgruppen har lagt en risiko- og sårbarhetstilnærming til grunn for arbeidet. I samarbeid med de respektive kommunenes brannsjef er det utarbeidet en felles, omforent oversikt over de enkelte kommunenes risiko-objekter og krav til innsatstid som følger av dimensjoneringsforskriften. Med utgangspunkt i denne har arbeidsgruppen vurdert alternative brannordninger, krav til innsatsstyrke, vaktberedskap og beredskapsalternativer.

Arbeidsgruppen har sett det som nyttig å involvere tillitsvalgte, både av hensyn til forankring av arbeidet, men også fordi de gjennom sitt operative virke representerer kunnskap og erfaring som forsterker vurderingene som ligger til grunn for rapporten. Det ble derfor tidlig avholdt et møte med tillitsvalgte der mandat og gjennomføring av arbeidet ble presentert. Tillitsvalgte har også deltatt i møter der konkret organisering av den fremtidige tjenesten har vært diskutert.

Gjennom tillitsvalgtes representasjon i arbeidet har de ansatte vært representert i prosessen. Ut over dette har de respektive brannsjefer ivaretatt intern informasjon fra arbeidet.

2. SAMMENDRAG

Arbeidsgruppens ambisjon har vært å se på ulike modeller for samarbeid om brann- og redningstjeneste i den hensikt å redusere risiko og sårbarhet i kommunene. Gruppen konkluderte tidlig med at størst nytte ble oppnådd gjennom en sammenslåing av dagens tre beredskapsorganisasjoner, videreføring av det brannforebyggende arbeidet gjennom NGIB og samordning av feiertjenesten.

Intensjonen har vært at samarbeidet skal organiseres på en slik måte at det sikrer et samlet fagmiljø med høy kompetanse, en effektiv ledelse og drift samt god fleksibilitet. Samtidig er det vektlagt å svare ut behovet for økt spesialisering og kompetanse knyttet til beredskap som følger av dagens og nye krav som er under utforming. I tillegg har man vektlagt at beredskapsorganisasjonen skal være i stand til å håndtere større hendelser.

Uavhengig av organisering innenfor de fire kommunene vil beredskapen i Nordhordland være avhengig av et innøvd samvirke mellom lokale/kommunale innsatsstyrker, velutviklede industrivern, forsterkningsressurser fra nabokommuner og regionale spesialteam i de tilfeller krevende hendelser og katastrofesituasjoner inntreffer. En mest mulig samordnet tjeneste innenfor Nordhordlandsregionen vil forsterke effekten i akutsituasjoner, bidra til en tryggere hverdag for kommunenes innbyggere og næringsliv og øke beredskapsorganisasjonens evne til å håndtere større hendelser.

Rapporten anbefaler at brannforebyggende arbeid videreføres gjennom NGIB.

Feiertjenesten anbefales samordnet. Dette vil gi et større faglig miljø og gi mulighet for organisering og utøvelse av tjenesten på en måte som øker sikkerhet i arbeidet.

Den operative beredskapsorganisasjonen anbefales samordnet i en struktur der samlet ressurspådrag avhenger av hendelsens alvorlighetsgrad. Det legges til grunn en endring av organisering der man i større grad går fra en tilkallingsorganisering til en mer forutsigbar modell med større grad av vaktplaner som sikrer at tilstrekkelig og forhåndsdefinert bemanning til enhver tid er tilgjengelig og rykker ut innenfor DSBs krav til innsatstid. For Knarvik stasjon representerer den nye organiseringen ingen endring.

Vurderingene omkring fremtidig organisering av beredskapen har lagt til grunn kommunenes ROS-analyser. Etter sivilbeskyttelseslovens § 15 skal kommunen med utgangspunkt i egen risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) utarbeide beredskapsplaner. Den overordnede beredskapsplanen skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen og være samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

Under vegg i arbeidet er det gjennomført samtaler med representanter for industrien i Mongstadområdet. Det er en felles oppfatning fra brannsjefene at området bør underlegges en fornyet risikoanalyse. Utfallet av denne analysen kan påvirke anbefalinger om den fremtidige organiseringen og dimensjoneringen av beredskapen i området.

De økonomiske beregningene i rapporten ser utelukkende på administrasjon og kostnader knyttet til beredskapen. Årsaken er at kartlegging av behov på utstyrssiden tilsier at et brannsamarbeid ikke medfører nye investeringer i utstyr og infrastruktur. De økonomiske konsekvensene av en samordnet tjeneste er beregnet å gi en årlig reduksjon i det samlede kostnadsnivået for de fire kommunene på kr. 2,82 millioner sammenlignet med videreført drift i dagens strukturer og innenfor nytt regelverk som blir fremlagt fra DSB og justisdepartementet mot slutten av 2017. Innenfor denne økonomien vil der samtidig være en omfordeling av penger fra administrasjon til operativ beredskap

Organisering gjennom vertskommunemodell har Nordhordlandsregionen erfaring med på flere områder. IKTNH (Interkommunale IKT-tjenester Nordhordland) er en fellestjeneste for ni kommuner og der Osterøy kommune er vertskommune. Brannsamarbeidet mellom Lindås og Meland har vært organisert etter samme modell. Sett hen til at kommunene Lindås, Meland og Radøy slås sammen fra 1. januar 2020 er det i realiteten spørsmål om hvilken tilknytningsform som skal velges for Austrheim kommune. Det anbefales at vertskommunemodellen legges til grunn. Da oppnår man samtidig en ensartet tilknytning for kommunene Modalen og Austrheim.

3. KOMMUNENES ANSVAR

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sitt geografiske område. Den utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og er således en sentral aktør i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Samtidig som den skal håndtere en krise, skal kommunen også opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og tjenester, blant annet innenfor liv og helse, ref. Brannstudien fra desember 2013.

I 2010 ble kommunene pålagt en generell beredskapsplikt gjennom sivilbeskyttelsesloven. Den kommunale beredskapsplikten pålegger kommunene selv å ta ansvar for et systematisk, kontinuerlig og kvalitetsmessig godt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og vurdere behovet for beredskapsforberedelser.

Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 9, 1. ledd skal kommunen sørge for å etablere og drifte brann- og redningsvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgavene det kan bli stilt overfor. Dette innebærer at kommunen må ha oversikt over lokale forhold som innebærer risikoer og mulige oppgaver, og at det er dette som i utgangspunktet er førende for hvordan kommunen organiserer og dimensjonerer sitt brann- og redningsvesen. Kommunen må organisere og drifte brann og redningsvesen slik at det på en effektiv og sikker måte kan ivareta de oppgavene det har på det forebyggende og beredskapsmessige området.

Samme lovs §11 utdyper brannvesenets oppgaver innenfor disse områdene og peker samtidig på en tredje hovedoppgave, feiing og tilsyn med fyringsanlegg, ref. vedlegg 1.

3.1. Brannforebyggende arbeid

Å forebygge branner og ulykker er den viktigste oppgaven til ethvert brannvesen. Den nye forskriften om brannforebygging gir brann- og redningstjenesten nye muligheter til et mer målrettet og allsidig brannforebyggende arbeid. Til forskjell fra tidligere påhviler det nå kommunene et større ansvar for å gjennomføre risikovurderinger, fastsette satsingsområder basert på risiko og gjennomføre tiltak i samsvar med de planer som etableres. Tilsyn er fortsatt et viktig virkemiddel, men det skal ha en risikobasert tilnærming. Forskriften gir også kommunene anledning til å gjennomføre andre brannforebyggende aktiviteter med utgangspunkt i lokalt risikobilde. Det forutsettes at kommunene etablerer en systematikk som gjør det mulig å evaluere eget forebyggende arbeid.

Kommunene ivaretar i dag ansvaret for brannforebyggende arbeid gjennom Nordhordland og Gulen Interkommunale Brannforebyggende avdeling (NGIB), et interkommunalt samarbeid om brannforebyggende arbeid mellom ni kommuner i Nordhordlandsregionen som fungerer godt. Det anbefales at dette samarbeidet videreføres: Det gjøres derfor ikke til gjenstand for ytterligere drøftelser.

3.2. Feiertjenesten

Feiertjenesten i de fire kommunene ivaretas i dag gjennom ansatte og innleide. Oppgaven utføres individuelt. De ansatte feierne vil ha nytte av et felles fagmiljø på tvers av kommunene for å samordne kompetanse og erfaring. Samtidig vil dette bidra til en tryggere hverdag ved at man kan

jobbe i lag, f.eks. gjennom å være flere feiere i samme område samtidig. Dersom ulykker oppstår i dag, er feieren som oftest alene og ikke nødvendigvis i stand til å påkalle hjelp på egenhånd.

Gjennom samordning i et større fagmiljø vil man kunne gi lik opplæring til mannskapene, øke kompetansen og spare administrasjonskostnader. Den 1. januar 2016 kom der en ny forskrift om brannforebygging. Forskriften tilkjenner at piper i hytter og fritidsboliger skal feies på lik linje med hus. Det pågår en kartlegging av behov og omfang i den enkelte kommune. Dette kan ha konsekvenser for den fremtidige dimensjoneringen av feiertjenesten.

Den selvfinansierte feiertjenesten anbefales samordnet og gjøres ikke til gjenstand for ytterligere vurderinger.

3.3. Brann- og redningsberedskapen

Som det fremgår er kommunenes ansvar for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver, forankret gjennom Brann- og eksplosjonsvernlovens §9.

Når det gjelder krav om organisering, skal kommunen etter § 4-1 samarbeide med andre kommuner og beredkapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionene. Etter forskriftens § 5-1 skal kommunen ha en beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor kravet til innsatstid.

Et helt sentralt utviklingstrekk i brannvesenets rammebetingelser er at tjenesten har fått en mer sentral rolle i det generelle beredkapsarbeid. Dette henger blant annet sammen med at andre etater som helse og politi, har en mer begrenset regional tilstedeværelse og bemanning enn tidligere. I tillegg til de dagligdagse beredkapsoppgavene er brann- og redningsvesenet en nøkkeletat sammen med Sivilforsvaret og Forsvaret hva gjelder samfunnets beskyttelse ved naturskapt hendelser som storm og flom og lignende.

Den operative og administrative organiseringen av tjenesten og effekter av dette blir drøftet i kapittel 6, fremtidige muligheter.

3.4. Sivilforsvaret

Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs som er underlagt DSB. Sivilforsvaret skal forsterke nød- og beredskapsetatene ved store og spesielle hendelser, og har en viktig forsterkningsrolle i den norske redningstjenesten. Etaten har et særskilt samfunnsoppdrag i å bidra til samvirke. Sivilforsvarspersonell har opplæring og utstyr til blant annet førstehjelp og brann. Knarvik stasjon er lager og oppmøte plass for regionens FIG gruppe og vil være en stor styrke/ressurs ved større hendelser i regionen som må regnes med i vurderingen av totalressursene i regionen.

3.5. Brannvesenets tilleggsoppgaver

Utover de lovpålagte oppgavene står kommunene fritt til å ilegge brannvesenet tilleggsoppgaver såfremt det ikke går utover kravene til beredskap. Dette praktiseres i varierende grad, og er mest vanlig i mindre kommuner.

Oppgaver som er tillagt en eller flere brannvesen i de berørte kommunene er bla:

- Sjøfører legebil ved alvorlige hendelser
- Mottak og videreformidling av melding om trafikkskadd vilt. Ivaretas av Austrheim og Radøy
- Beredskap ved akutt forurensing
- First Responder (se eget avsnitt om tjenesten)
- Veivakt, vakt for å sikre framkommelighet på vei er lagt til brannvesenet i Lindås kommune. Dette arbeidet håndteres av teknisk etat i Meland kommune.
- Oppfølging ved innbruddsalarm i kommunale bygg i Radøy- og Austrheim kommune
- Avholde kommuneinterne og eksterne kurs. Lindås kommune gjennom dagbemanningen ved Knarvik brannstasjon.

Den ulike praksisen knyttet til tilleggsoppgaver må avklares ved en evt. sammenslåing av brannvesenet i kommunene. Det bør tydeliggjøres hvilke oppgaver som skal tillegges brannvesenet i samarbeidet, og hvilke oppgaver som må distribueres til andre etater i de respektive kommunene.

3.6. First respondertjensten

First respondertjenestens oppgaver fremkommer av Forskrift om Kommunal beredskap paragraf 1, Lov om kommunal helse og omsorgstjeneste Kapittel 3.2, 3.5, og 5.3 og Akuttmedisinforskriften §5.

Tjenesten ivaretas av de operative beredskapsorganisasjonene, og praktiseres i dag likt av de tre brannetatene i regionen. De operative ressursene, med unntak av ressursene i Radøy kommune, har gjennomgått utvidet opplæring i regi av Norsk luftambulans. I Radøy håndteres gapet i opplæring ved at redningssentralen instruerer mannskapene over samband. I en samordnet organisasjon anbefales det at kompetansegapet tettes ved at man tilbyr likeartet opplæring til samtlige mannskaper.

I følge brannsjefene er en vesentlig del av de ca. 550 årlige oppdragene i regionen helserelaterte og ikke ordinære brann eller redningsoppgaver. Dette er et resultat at brann- og redningsetaten er den eneste gjenstående etaten med lokal forankring og tilstedeværelse.

4. NASJONALE FØRINGER

I stortingsmelding nr.35 (2008-2009) Brannsikkerhet— Forebygging og brannvesenets redningsoppgaver, slo regjeringen fast fem nasjonale mål for brannvernarbeidet:

1. Færre omkomme i brann
2. Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier
3. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner
4. Styrket beredskap og håndteringsevne
5. Mindre tap av materielle verdier

Effektene av det økte fokus har gitt positive nasjonale effekter. I gjennomsnitt har det omkommet 56 personer årlig i branner i Norge de siste 10 årene. For årene 2015 og 2016 viser tallene henholdsvis 35 og 40 personer. Statistikkene viser også 75% av de omkomne er representert i risikogruppene:

- Eldre og pleietrengende
- Personer med nedsatt funksjonsevne
- Rusmisbrukere

Gjennom NOU 2012 nr. 4 Trygg hjemme — Brannsikkerhet for utsatte grupper, ble det tydeliggjort anbefalinger om å etablere brannsamarbeid på tvers av kommunegrensene. Dette har medført ulike regionale prosesser.

Samtidig ble en nasjonal arbeidsgruppe etablert for å se på brann- og redningsvesenets organisering og ressurser. Gruppen presenterte sitt arbeid gjennom Brannstudien (2013).

Brannstudien fremholder at organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet må legges til rette for ledelse på heltid. Dette gjelder for brannsjef og alle lederfunksjonene innen forebygging og beredskap. Arbeidsgruppen mener at heltidsledelse gir større mulighet for å kunne konsentrere seg om fagområdet og bedre forutsetninger for å utvikle både lederrollen og tjenesteområdet.

Når det gjelder forberedelse og håndtering, understreker Brannstudien at den lokale beredskapen må opprettholdes. Dette innebærer at førstehjelpsaksjonen knyttet til en hendelse fortsatt skal være lokalisert spredt utover landet.

Videre konkluderer Brannstudien med at evnen til å håndtere store eller komplekse hendelser er varierende, og at det kan være krevende for mindre deltids brann- og redningsvesen å opprettholde nødvendig spesialkompetanse knyttet til beredskap

I tillegg mener Brannstudien at fragmenterte og dels svært små brannvesen skaper utfordringer. Det er gjennomgående vanskelig for de minste brann- og redningsvesenene å ivareta sine oppgaver på en like god måte som de større med mer robuste fag- og kompetansemiljøer.

4.1. Ny dimensjoneringsforskrift

Intensjonene om brannsamarbeid forsterkes gjennom arbeidet med ny dimensjoneringsforskrift fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Deres krav om brannsjef og varabrannsjef i 100% stilling signaliserer i seg selv tydelig et økonomisk incitament for å vurdere større enheter. Forslag til ny dimensjoneringsforskrift er planlagt oversendt fra DSB til Justisdepartementet 1. november 2017. Mulig dato for ikrafttredelse vil kunne være 1. januar 2018. I tilknytning til arbeidet med ny

dimensjoneringsforskrift er det tilkjennegitt at dispensasjoner knyttet til utdanningskrav for konstabler og ledere i brannvesenet er falt bort 31.12.2016, ref. vedlegg 2

I arbeidet med den nye dimensjoneringsforskriften er der kommet noen signaler fra DSB som har betydning for brann og redningstjenesten i Nordhordland. Spesielt vil vi trekke frem fire forhold:

1. Krav om krav om ledelse på heltid. Det er gitt klare signaler om at DSB vil anbefale at brannsjef, varabrannsjef (leder operativ avdeling) og leder forebyggende i brannvesenet skal være fulltidsstillinger. I dag er det kun Lindås/Meland brannvesen som har fulltids brannsjef og varabrannsjef/avd. leder operativ avdeling.
2. Krav om at Enhetlig ledelsessystem (ELS) skal benyttes av alle brann- og redningsvesen. Det påregnes å bli fremmet forslag om at brann og redningsregionene skal samles om ELS for å sikre felles organisering og forhindre misforståelser ved større hendelser der brann og redningstjenester på tvers av regioner og avdelinger må samarbeide for å løse oppdragene på en god måte.
3. Plikt til å etablere (ett eller flere) brann- og redningsvesen innenfor yttergrensene til de nye politidistriktene og brannvesenets 110-sentraler.
4. Krav til fag- og kompetansemiljøer. Det påregnes å komme forsterkede krav om å etablere større fag- og kompetansemiljøer for å sikre bred erfaring og god kunnskapsutvikling innen forebygging, håndtering av hendelser og samvirke med andre beredskapsaktører. Det vil også bli forsterkede krav til kompetanse i beredskapsstyrkene som er tilpasset kommende utdanningsmodell for brann- og redningspersonell.

Fram til utgangen av 2016 var det mulig å få dispensasjon av DSB i forhold til utdanningskrav. Det er gitt klar beskjed om at videre dispensasjoner ikke vil bli gitt da kommunene etter DSBs skjønn er gitt tilstrekkelig tid til å heve utdanningsnivået til sine ansatte i henhold til kravene.

For øvrig vises til vedlegg 4 for nærmere informasjon gitt fra DSB.

5. RISIKOBILDET

Det lokale risikobildet i ulike områder av regionen er lagt til grunn for alle vurderinger knyttet til fremtidig organisering av den operative brann- og redningstjenesten i kommunene. Som supplement til kommunenes ROS-analyser er særskilte objekter i henhold til DSBs vurderingskriter kartlagt i samarbeid med brannsjefene. Se vedlegg 5 for oppstilling av risikoobjekter. Det anbefales at der gjennomføres en særskilt analyse av risiko og sårbarhet i Mongstadorrådet. Dette er blant annet begrunnet i endringer risikobildet som følge av omfang og sammensetning av virksomheter i tiden etter siste analyse. Utfallet av en slik analyse kan påvirke anbefalinger om fremtidig organisering av den lokale beredskapen.

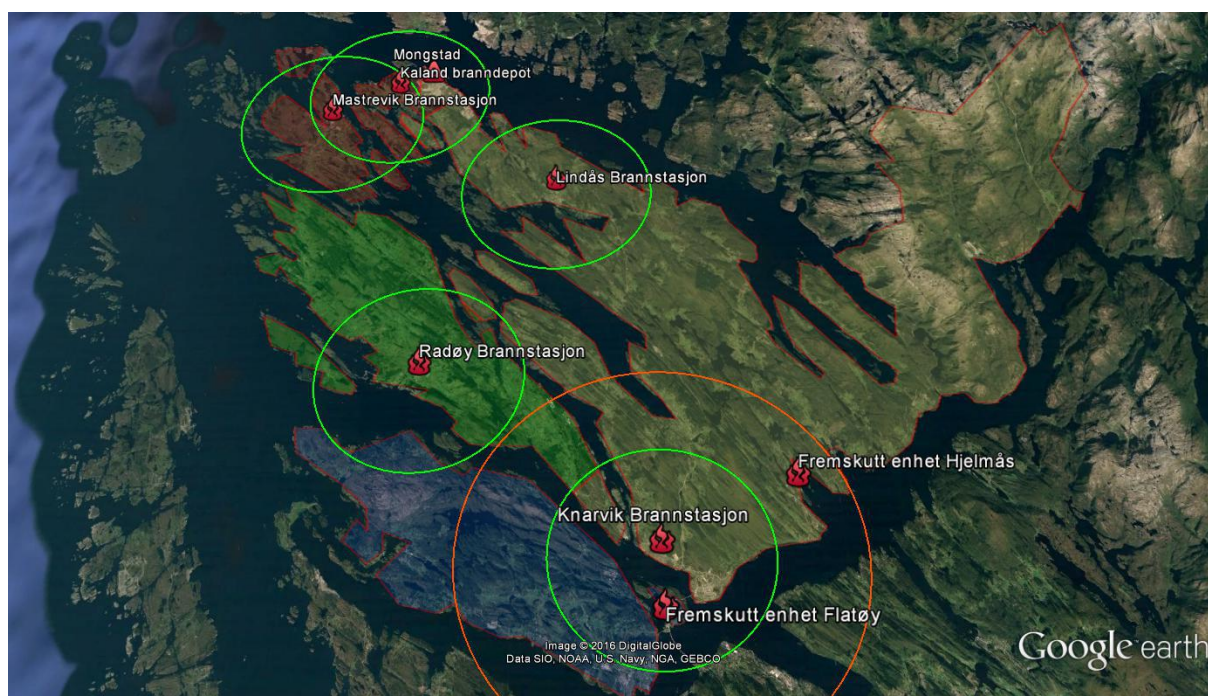
I Bilde 1 er brannstasjonenes utrykningstid markert med grønne sirkler. Disse indikerer hvor langt i luftlinje brannvesenet kan nå på 5 minutters kjøring ved 60 km/t i gitt 5 minutters forspenningstid, ref. DSBs krav om 10 minutters utrykningstid til risikoobjekter med krav om spesielt kort innsatstid.

Når det gjelder brannstasjonen i Knarvik viser den grønne utrykningsradiusen hvor langt vi forventer at mannskapene når på 10 minutter med de forutsetningene som er nevnt utenfor ordinær dagarbeidstid. Knarvik brannstasjon har også en aksjonsradius markert med gul farge. Dette er

aksjonsradiusen vi forventer av de dagkasernerte mannskapene ved brannstasjonen. Disse har kun 1 minutt forspenningstid, og følgelig 9 minutter kjøretid innenfor kravet om 10 minutters utrykningstid.

Framskutte enheter ved Hjelmås (høst 2017) og Flatøy er markert i kartet. Dette er lokalisering av utstasjonerte biler som kan rykke ut i forkant av hovedenheten. Disse enhetene kan også fungere som kompenserende tiltak, blant annet ved å sikre at mannskaper rekker frem til risikoobjekter som avhengig av behovet for assistert rømning, f.eks. ved omsorgsboligene på Vikebø og Ostertunet, vil være kategorisert innenfor kravet om 10 minutters utrykningstid.

I det nordlige området fremkommer det at brannstasjonen i Mastrevik og branndepotet ved Kaland dekker risikoobjektene i Austrheim kommune på en god måte. Ut fra illustrasjonen kan det synes som om dagens enheter i Austrheim kommune representerer kortere utrykningstid til Mongstad og Mongstadbase enn Lindås stasjon. De mest risikoutsatte objektene i dette området er lokalisert i Lindås kommune sitt ansvarsområde.

Bilde 1: Lokalisering av brannstasjoner og teoretisk aksjonsradius

6. FREMTIDIGE MULIGHETER

En velfungerende brann- og redningstjeneste er avhengig av at innsatsstyrken kjenner sine oppgaver når minuttene teller. Dette krever god kompetanse og innøvde ferdigheter. Kun gjennom realistiske øvelser, ferdighetstrening og etablering av et felles fagmiljø med spesialkompetanse settes mannskapene i stand til å yte effektiv innsats. Høy andel deltidsansatte i kommunenes brann og redningstjeneste samt manglende lokale øvingsfasiliteter er i dag en begrensning for gjennomføring av gode og realistiske øvelser. Å gjennomføre felles øvelser, også på tvers av kommuner og

brannregioner, er viktig for at organiseringen under utrykning konvergerer mot den etablerte Enhetlig Ledelsessystem (ELS) strukturen. Etablering av felles øvingsfasiliteter, primært gjennom et begrenset, men tilrettelagt lokalt øvingsfelt, vil være viktig for utvikling av lokal beredskap og samtrening med industrivern og andre innsatsstyrker.

Utvikling av teknologi og utstyr, som for eksempel Nødnett, gir nye muligheter til å utnytte ressurser og åpner muligheter for andre måter å organisere og dimensjonere tjenestene på. Samtidig stiller ny teknologi og utstyr større krav til kompetanse hos ledere og mannskaper.

6.1. Krav til dimensjonering av operativt brannvesen

[Dimensjoneringsforskriften](#) stiller krav til kommunenes innsatsstyrke, innsatstid, kompetanse og beredskap. Beredskapen skal sikre at brann og redningstjenester når frem til ulykkessted innen 10, 20 og 30 minutter avhengig av den kategoriserte risikoen knyttet til objektene. For å kartlegge risikoen kreves det at kommunen gjennomfører ROS analyser av objektene i kommunen og risikoen knyttet til infrastruktur og industri. Kravet til vaktberedskap og dimensjonering settes med utgangspunkt i antall innbyggere i kommunen, antall innbyggere i tettsteder og lokal risiko. Kravene er definert i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, kap. 5. Se vedlegg 3.

Det er et lovpålagt minimumskrav om 16 mannskaper i kommunene. Basert på kommunens ROS-analyse skal særskilte risikoobjekter kunne nås med en utrykningstid på 10 minutter.

I dag praktiserer Lindås/Meland vaktlag. I Austrheim og Radøy er det innkallingsmannskap der alle mannskap får alarm ved alle hendelser, og de mannskapene som har anledning til å stille møter til innsats. Dette fører til at det i teorien kan stille alt fra 1 til 16 mannskaper ved alarm uavhengig av størrelsen på hendelsen.

Knarvik/Frekhaug/Alvermarka regnes i dag som tettsted over 8000 innbyggere og krever kasernert dagvakt og rullerende vakt på kveldstid/natt og helg. Ved Lindås brannstasjon er det tre personer på vakt kveld og natt. Der er ingen vaktordning på dagtid, presumptivt den tid på døgnet der risikoen i Mongstadorrådet er størst.

Av veiledningen til dimensjoneringsforskriftens §5-1 anbefales det at brann og redningstjenesten, avhengig av hendelsens størrelse og omfang skal kunne stille med 12-14 mannskaper i innsats på aksjonsstedet 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt. De fleste hendelser i regionen kan i dag håndteres med et vaktlag bestående av 2 røykdykkere, 1 sjåfør og 1 utrykningsleder (pluss eventuell støttestyrke som tankbil eller høyderedskap).

6.2. Anbefalt organisering av operativ beredskapsorganisasjon

I mange kommuner er brann- og redningsvesenet raskere på ulykkesstedet enn helsetjenesten og politiet. Dette stiller store krav til de innsatsmannskapene fra brann- og redningsvesenene som ankommer først. Som første nødetat på et skadested må brannpersonellet ivareta politiets ordensoppgaver. Øverste leder på stedet har i slike tilfeller ordensmyndighet på skadestedet inntil politiet overtar. Brannpersonell må i tillegg påta seg oppgaver som akutt førstehjelp, sikring av skadested og skadestedsledelse. Dette er ikke nye oppgaver for brann- og redningsvesenet, men fordi oppgavene i mange tilfeller må ivaretas over lengre tid (før helse og politi ankommer og overtar), vil behovet til organisering på skadestedet endres for å kunne utøve slike oppgaver på en sikker og trygg måte («*Brannstudien*», 2013).

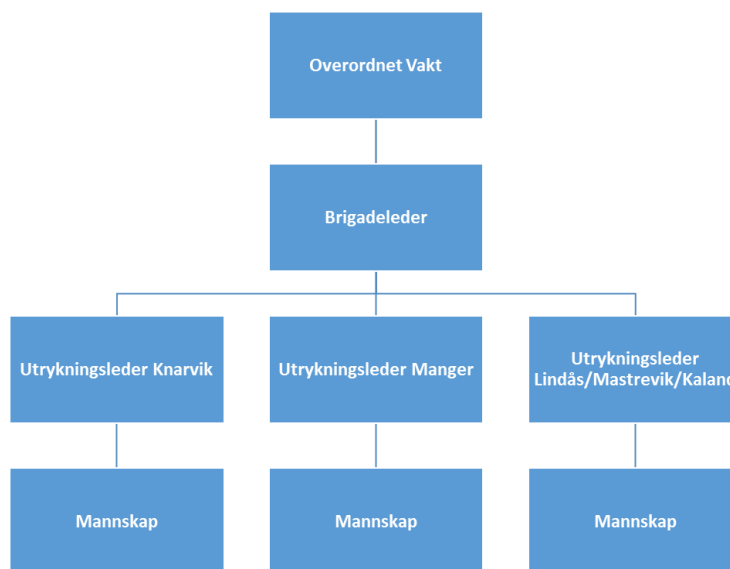
I dag er det fire vakthavende befall i regionen. Ved omorganisering vil dette endres til en overordnet/vakthavende befall. Brannsjef og dennes stedfortredere inngår i en vaktordning som sikrer kontinuerlig overordnet og strategisk ledelse i regionen. Vedkommende vil koordinere og lede større hendelser.

Brann- og redningsvesenets organisering under innsats skal være i henhold til prinsippene i Enhetlig ledelsessystem (ELS). Det vil blant annet innebære at innsatsorganisasjonen som hovedprinsipp har tre nivåer: strategisk, taktisk og oppgavenivå.

Den operative organiseringen av en samordnet brann- og redningstjeneste for de fire kommunene er illustrert i Figur 1. I forhold til dagens organisering har man supplert med en funksjon som brigadefører.

Overordnet vakt er en dreierende døgntkontinuerlig vaktordning med personell som har brannsjefens myndighet i innsatssituasjonen.

Brigadefører har ansvar for effektiv bruk av operative ressurser på tvers av stasjonene.

Figur 1: Operativ organisering i NHBR

I tillegg foreslås det etablert utrykningsleder ved alle

stasjonene. Den taktiske ledelsen under innsats fastsetter målet for innsatsen på et skadested og ivaretas av utrykningsleder. Utrykningsleder har det operative ansvaret på skadestedet og skal håndtere en stasjon/vaktlag. Lokale utrykningsledere må være i stand til å lede operative innsatser og ivareta rollen med å håndtere de dagligdagse hendelsene inntil brigadefører eller overordnet vakt eventuelt tar over ledelsen av innsatsen. Utrykningslederne vil utøve generell ledelse av brannkonstabler på taktisk nivå.

Alle brann- og redningsvesen skal ha en overordnet (strategisk) ledelse når de er i innsats. Dette ledelsesnivået skal se innsatsen i en større sammenheng, blant annet ved å forutse og planlegge utviklingen på innsatsstedet. Brannsjefen, stedfortreder og overordnet vakt ivaretar den overordnede innsatsledelsen. Når politiet har skadestedsledelsen, er brannvesenets overordnede innsatsleder, "fagleder/innsatsleder brann".

Vakthavende brannsjef eller hans stedfortreder vil, avhengig av hendelsens omfang og karakter, kunne bli innkalt i Kommunal kriseledelse (KKL). I slike tilfeller skal brannsjefen sørge for kontinuitetsplanlegging sammen med kommuneledelsen. I de tilfeller der flere KKL blir mobilisert samtidig, vil det være behov for flere samtidige kvalifiserte ressurser.

Brannsjef og vakthavende brigadefører vil være tilgjengelig for hele regionen. Brigadefører blir alarmert, organiserer hendelser og rykker ut ved behov. Dette er en organisering som er gjenkjennbar og samsvarer med f.eks. Bergen Brannvesen og IUA-aksjoner (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning). Som en følge av dette vil organiseringen på skadestedet under aksjoner

med Bergen Brannvesen forenkles, hvilket gjør ledelse av skadested mer oversiktlig. I henhold til Brannstudien sikrer man gjennom dette at ledelsesnivåene i brann- og redningsvesenene er kompatible med den måten å lede innsatser på som andre samarbeidende etater benytter. Organiseringen setter brann- og redningstjenesten i stand til å håndtere større hendelser med egne ressurser.

Som det fremgår av figur 1, er det presentert en felles utrykningsleder for stasjonene Lindås, Mastrevik og Kaland. Disse stasjonene har i dag til sammen ca. 100 utrykninger i året.

For ytterlige forbedringer av organiseringen mellom disse tre stasjonene foreslås det å etablere en felles vaktlagsordning slik at man til enhver tid har oversikt over tilgjengelige ressurser i området. Etablering av en felles overordnet vakt bidrar til en effektiv koordinering av innsatsen på tvers av kommunegrensene. Dette fordrer at kommunene og utrykningstjenestene er forent om fremgangsmåte ved utrykning og aktivitet på skadested. DSB anbefaler derfor at redningstjenester følger ELS (Enhetlig Ledelsessystem) ved utrykning.

Det er et mål å gjøre beredskapen mer forutsigbar. I dag har flere av stasjonene en ren beredskapsordning der man er avhengig av at ressurser befinner seg i nærheten av stasjonene ved utrykning uten å være forpliktet til det. Dette skaper usikkerhet vedrørende hvor mange som til enhver tid vil møte frem.

Den foreslåtte modellen innebærer at organisering og dimensjonering ved Knarvik stasjon forblir uendret. For Lindås nord og Kaland stasjon vil den endelige organiseringen avhenge av den anbefalte risikovurderingen knyttet til baseområdet, se kap. 9.

I mellomperioden anbefales samordnet vaktordning på ettermiddag/kveld/helg mellom Kaland og Lindås stasjon innenfor gjeldende krav. På dagtid vil beredskapen fortsatt håndteres som en tilkallingsordning.

Utrykningsleder og sjåfør tankbil tilknyttet Kaland stasjon vil også bli alarmert ved hendelser i Mastrevik-området. Den øvrige beredskapen ved Mastrevik stasjon vil være tilkallingspersonell. Dette innebærer en videreføring av dagens ordning.

For Radøy anbefales det at man på kort sikt etablerer en modell med 2 personer på vakt kveld/natt/helg i tillegg til regionalt befal. Dette vil være sjåfør mannskapsbil og utrykningsleder. Slik sikres at utstyr og ledelse er til stede på skadestedet innenfor gjeldende tidsfrister. Det bør vurderes å etablere en forsterket beredskapsordning også på dagtid. Dette oppleves krevende ettersom dagens mannskaper i stor grad har sitt arbeid utenfor kommunen. Det fremtidige brannsamarbeidet vil søke å løse dette i samarbeid med kommunens administrasjon.

Den samlede bemanningen innenfor den operative beredskapsorganisasjonen vil telle 89 personer. Dette innebærer en økning med 4 personer i forhold til i dag, ref. Tabell 1 og Tabell 2 på neste side. Det befalet som ikke er på vakt, inngår i gruppen tilkallingspersonell.

	I dag				Fremtid			
	Vakt		Døgn		Vakt		Døgn	
	Dag	Kveld	Befal	Tilkallingspersonell	Dag	Kveld	Befal	Tilkallingspersonell
Mastrevik			1	19		2	2	20
Kaland								20
Radøy			1	19		2		20
Lindås		3	1			3		
Knarvik	5 (på stasjon)	5			5 (på stasjon)	5		
Sum	5	8	3	38	5	12	2	40

Figur 2: illustrerer den samlede beredskapen i dag og i den fremtidige modellen

Dagens vaktordning				
Stilling	Stilling %	Vakt		
		Austrheim	Radøy	Lindås/Meland
Overordnet Vakt	16,5 %	6	6	5
Utrykningsleder	16,5 %			5
Mannskap	16,5 %			35
	1,39 %	14	14	
Sum personell beredskap		20	20	45
				85

Tabell 1: Dagens vaktordning i Kommunene

Fremtidig vaktordning NHBR			
Stilling	Stilling %	NHBR	* = Beheftet med usikkerhet og gjenstand for forhandlinger mellom arbeidstaker og arbeidsgiver ** = Nyopprettede stillinger der oppgavene i dag utføres av overordnet vakt.
Overordnet Vakt*	16,5 %	2	
Brigadeleder**	16,5 %	5	
Utrykningsleder	16,5 %	15	
Mannskap	16,5 %	45	
	2,05 %	22	
Sum personell beredskap		89	

Tabell 2: Forslag til vaktordning i NHBR

I den fremtidige organiseringen er det lagt til grunn 40 øvelsestimer per år. Dette fremholdes å være en nødvendig økning i øvelsesomfanget for mannskapene fra Radøy og Austrheim, og vil bidra til å sikre en likeartet kompetanse for alle mannskaper i den nye organisasjonen. I praksis innebærer dette at stillingene øker til 2.05% for tilkallingspersonell (beredskapsmannskaper uten vakt).

6.3. Administrativ organisering

Tabell 3 viser den anbefalte administrative organiseringen. Dette innebærer en økning i antallet administrativt personell i forhold til i dag, men en reduksjon når den enkelte kommune skal svare ut DSBs nye krav innenfor dagens organisering. Det vil derfor være besparelser relatert til administrative stillinger ved en endret organisering.

Fremtidig Administrasjon NHBR		
Stilling	Stilling %	NHBR
Brannsjef	100 %	1
Varabrannsjef	100 %	1
Materialforvalter*	50 %	1
Deltidskoordinator*	50 %	1
Kurs og kompetanseansvarlig*	50 %	
Sum personell Administrasjon		4
* = Nyopprettede stillinger		

Tabell 3: Forslag til fremtidig administrasjonsorganisasjon i NHBR

For funksjoner omrammet av rød ring i figur 3 er det lagt til grunn at disse samlet utgjør 1,5 årsverk i de økonomiske beregningene. Ved å sentralisere ansvar og oppgaver til en brannsjef og varabrannsjef innebærer dette et større ansvar og omfang av de ulike oppgavene.

Figur 3: Administrativ organisering i NHBR

For å sikre gjennomgående og nødvendig kvalitet i øvrige oppgaver av administrativ karakter som utføres, både med hensyn til faglig oppdatering og utvikling av mannskaper, koordinering av vikarer

og deltidsansatte, gjennomføring av kurs og øvelser samt tilsyn og vedlikehold av utstyr på stasjonene anbefales også disse oppgavene sentralisert. Det samlede omfang av ressursinnsats er estimert til 1,5 årsverk.

Den nye organisasjonen vil ha fem stasjoner og to fremskutte enheter med utstyr og biler. Dette er fordelt over et stort geografisk område som vil bli utvidet ytterligere gjennom avtale med Modalen kommune. Stasjoner, utstyr og biler krever jevnlig vedlikehold og ettersyn. Dårlig vedlikeholdt utstyr vil føre til en økning i vedlikeholdskostnader. Ettersyn og vedlikehold av utstyr og biler må settes i system og følges opp. Det kan ikke baseres på tilfeldigheter eller dugnad og anbefales gjennom en rolle som «materialforvalter».

I det nye brann og redningsvesenet vil mer 100 deltidsansatte og vikarer være fordelt rundt i regionen. Det vil være ulike stillingsstørrelser og vaktordninger. Vakter byttes, og sykemeldinger må følges opp. Samtidig skal mannskapene sikres nødvendige og tilstrekkelige øvelser, jevnlig legesjekker og fysiske tester. Dette krever administrativ kapasitet også i forhold til dokumentasjon iht. internkontrollforskriften.

For å møte kompetansekravene satt av DSB er det lagt til grunn at alle mannskaper skal gjennomføre 40 timer øving pr år. Dette skal planlegges, organiseres og gjennomføres.

I dag tilrettelegger og arrangerer dagtidsansatte ved Knarvik stasjon interne og eksterne kurs. I perioder av året arrangerer LMBR kurs i hjerte-lungeredning (LHR), bassengkurs og eksterne industrivernkurs. Interne kurs som gjennomføres på dagtid er gratis for kommunene i LMBR-samarbeidet. Eksterne kurs gir brannvesenet inntekter. Samlet sett opplyses aktiviteten å være ressurskrevende. En kurs- og kompetanseansvarlig vil kunne ivareta interne kurs for alle kommunene i samarbeidet. I tillegg vil det kunne gjennomføres eksterne kurs som gir inntekter.

I en fremtidig organisering vil porteføljen til dagtidsansatte i større grad være rettet mot beredskapsrelaterte oppgaver. Dette innebærer vasking av kavaier, øvrig brann-bekledning og utstyr for alle stasjoner samt innkjøp og komplimentering av utsyr og klær. Vedlikehold av pumper, slanger og utstyr vil også være en naturlig oppgave. I tillegg vil Knarvik stasjon få ansvar for alt utstyr og biler som krev årlig godkjenninger eller kontroll.

6.4. Gevinster ved ny organisering

En endret administrativ og operativ organisering innebærer reelle økonomiske og kvalitative effekter. Den største enkeltstående økonomiske effekten følger av redusert behov for administrative stillinger for å svare ut kravene i ny dimensjoneringsforskrift.

De mest sentrale effektene for den enkelte kommune og regionen knytter seg til:

- Felles administrasjon (brannsjef og varabrannsjef 1 gang i stedet for 3)
- Felles operativ ledelse ved hendelser i Nordhordland (overbefal)
- Bedre beredskap i regionen
- Øket evne til å håndtere større hendelser med eget mannskap og utstyr
- Bedre koordinering av innsats og ressursstyring
- Økonomiske synergieffekter gjennom fellesfunksjoner lagt til Knarvik

- Økt kompetanse grunnet mulighet for gjennomgående internopplæring og bedre kvalitet på øvelser
- Økt kompetanse i regionen knyttet til ROS-arbeid (blir en del av den samlede porteføljen til brann)
- Mer kunnskapsdrevet videreutvikling av regional beredskap og forebyggende arbeid gjennom å anvende læringspunkt fra konkrete hendelser for mer systematisk læring internt og på tvers av stasjoner

I tillegg vil det være effekter knyttet til:

- Felles innsatsplaner
- Bedre utnyttelse av ressurser (både internt og eksternt)
- Flere hendelser (spesielt i Kaland/Lindås-aksen) bidrar til å bygge erfaring for å håndtere større hendelsene når de kommer
- Videreføring av lokal kunnskap
- Felles instruksjoner og HMS system
- Øket attraktivitet ved rekruttering

7. ØKONOMISKE KONSEKVENSER

7.1 Drift

Det presiseres at tallmaterialet nedenfor ikke tar hensyn til de samlede kostnader knyttet til drift av dagens eller den nye felles regionale brann- og redningstjenesten. Det vises til inntatte forutsetninger og presiseringer. Tallmaterialet kan derfor ikke sammenliknes med tjenestens budsjetter/regnskap.

Ut fra den organiseringen som er presentert i kapitlene 6.2 og 6.3 er det gjennomført beregninger av direkte henførbare personellkostnader knyttet til administrasjon og operativ beredskap. Beregninger av personellkostnader knyttet til dagkasernert mannskap ved Knarvik stasjon er utelatt. Dette fordi ordningen vil være uendret fra i dag også ved ny organisering. Kostnaden er derfor lik i alle tre alternativer og påvirker ikke konklusjonene.

Beregningene bygger på forutsetningene i Tabell 4. Alternativ 1 er dagens organisering. Alternativ 2 representerer dagens organisering, men med nødvendige tilpasninger til rammene av nytt regelverk. Alternativ 3 illustrerer anbefalt organisering innenfor rammene av nytt regelverk.

Personellkategori	Kostnad i året	Antall ansatte		
		Alternativ 1:	Alternativ 2:	Alternativ 3:
Brannsjef	Kr 900 000	1,40	3,00	1,00
Varabrannsjef	Kr 900 000	1,15	3,00	1,00
Materialforvalter	Kr 670 000	-	-	0,50
Deltidskoordinator	Kr 670 000	-	-	0,50
Kurs og opplæringsansvarlig	Kr 670 000	-	-	0,50
Vakt 16,5%	Kr 138 267	58,00	57,00	67,00
Vakt 2,05%	Kr 39 150	-	28,00	22,00
Vakt 1,39%	Kr 34 111	28,00	-	-
SUM		87,55	91,00	92,50

Tabell 4: Forutsetninger for økonomiske beregninger

Under disse forutsetningene er kostnadene beregnet å være som vist i Tabell 5.

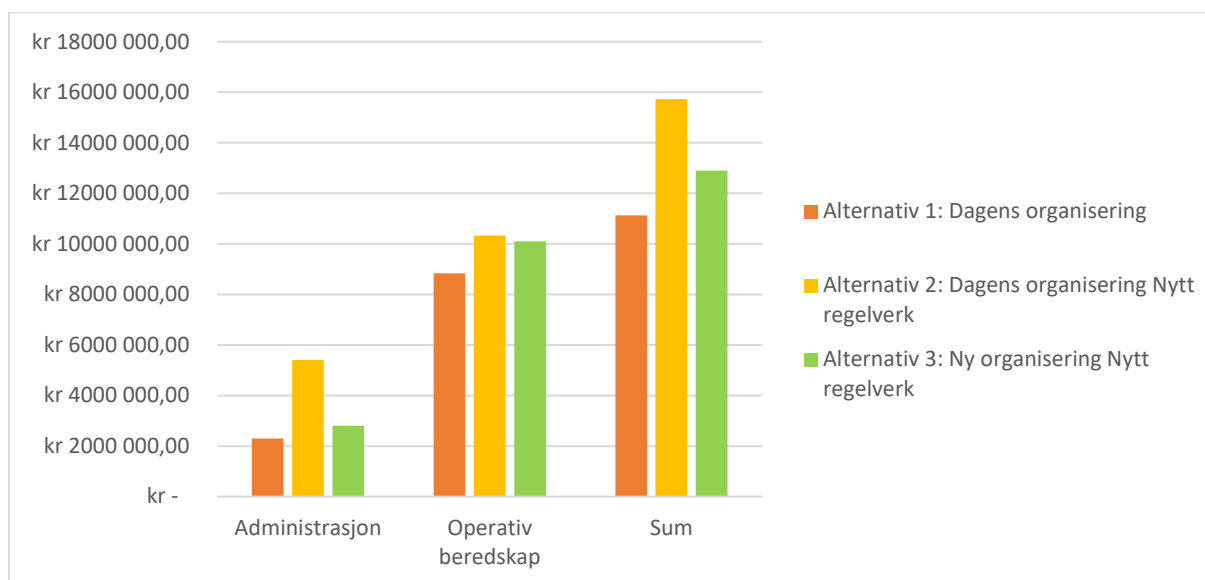
Personellkategori	Kost per Personellkategori		
	Alternativ 1: Dagens organisering	Alternativ 2: Dagens organisering Nytt regelverk	Alternativ 3: Ny organisering Nytt regelverk
Brannsjef	Kr 1 260 000	Kr 2 700 000	Kr 900 000
Varabrannsjef	Kr 1 035 000	Kr 2 700 000	Kr 900 000
Materialforvalter	Kr -	Kr -	Kr 335 000
Deltidskoordinator	Kr -	Kr -	Kr 335 000
Kurs og opplæringsansvarlig	Kr -	Kr -	Kr 335 000
Vakt 16,5%	Kr 7 881 262	Kr 9 263 939	Kr 9 263 939
Vakt 2,05%	Kr -	Kr 1 063 070	Kr 861 300
Vakt 1,39%	Kr 955 128	Kr -	Kr -
SUM	Kr 11 131 389	Kr 15 727 010	Kr 12 904 209

Tabell 5: Beregnede kostnader for administrasjon og vaktberedskap i NHBR

Kommunene vil måtte møte DSBs nye krav. Det er derfor alternativene 2 og 3 som skal sammenlignes ved en vurdering om overgang til felles brannsamarbeid gir økonomiske gevinst for den enkelte kommune. Som det fremgår av tabell 6 og figur 4 er alternativ 3 det økonomisk sett mest gunstige alternativet for regionen. Den beregnede årlige gevinsten i forhold til alternativ 2 er kr. 2,82 millioner. Samtidig synliggjør alternativ 3 en dreining av ressursbruken fra administrasjon til beredskap

Type Kost	Alternativ 1: Dagens organisering	Alternativ 2: Dagens organisering Nytt regelverk	Alternativ 3: Ny organisering Nytt regelverk
Administrasjon	Kr 2.295.000	Kr. 5.400.000	Kr. 2.805.000
Operativ beredskap	Kr. 8.836.389	Kr. 10.327.010	Kr. 10.099.209
Sum	Kr 11 131 389	Kr 15 727 010	Kr 12 904 209

Tabell 6: Sammenligning av administrative og operative kostnader i regionens fremtidige brannvesen

Figur 4: Endring i kostnader mellom fremtidige organiseringer

Kostnadsøkningen for den enkelte kommune ved å videreføre dagens brann- og redningstjeneste innenfor det nye regelverket, men utenfor NHBR fremgår av tabell 7.

	I dag			
	Administrasjon	Beredskap	Sum	
Austrheim	kr 270 000,00	kr 1 307 170,37	kr 1 577 170,37	
Radøy	kr 225 000,00	kr 1 307 170,37	kr 1 532 170,37	
Lindås	kr 1 192 144,00	kr 4 120 876,09	kr 5 313 020,09	
Meland	kr 607 856,00	kr 2 101 172,66	kr 2 709 028,66	
Samlet	kr 2 295 000,00	kr 8 836 389,50	kr 11 131 389,50	
	Videreføring utenfor NHBR			Økning per kommune
	Administrasjon	Beredskap	Sum	
Austrheim	kr 1 800 000,00	kr 1 361 141,89	kr 3 161 141,89	kr 1 583 971,51
Radøy	kr 1 800 000,00	kr 1 361 141,89	kr 3 161 141,89	kr 1 628 971,51
Lindås	kr 1 192 144,00	kr 5 036 626,34	kr 6 228 770,34	kr 915 750,24
Meland	kr 607 856,00	kr 2 568 099,92	kr 3 175 955,92	kr 466 927,26
Samlet	kr 5 400 000,00	kr 10 327 010,03	kr 15 727 010,03	kr 4 595 620,53

Tabell 7: Endringer i kostnadsbildet avhengig av fremtidig modell

Brann- og redningsvesenet er en utstyrsintensiv virksomhet. Hva gjelder lokaler og investeringer i utstyr og materiell er det ikke fremkommet opplysninger i arbeidet som tilsier at en endring i organisering utløser nye behov. Like fullt vil arbeidstilsynets nye krav knyttet til tøy og utstyr i skitten og ren sone («ren brannmann»), ref postalt tilsyn våren 2016 medføre økte kostnader. Gjennom en samordnet brann- og redningstjeneste kan virksomheten organiseres på en måte som innebærer at kostnadene knyttet til å etterleve kravene blir lavere enn ved dagens organisering. Gevinsten er blant annet knyttet til samordnet vask av klær og utstyr på Knarvik stasjon (dagtid) i stedet for at dette skal ivaretas ved alle stasjoner. Dette gir redusert behov investering i dyre vaskemaskiner på alle stasjonene.

7.2 Materiell, utstyr og investeringer

Arbeidsgruppen har valgt å ikke gå detaljert inn på hvordan en skal håndtere materielle verdier som partene bringer med inn i samarbeidet samt fremtidige investeringer.

Som hovedregel mener vi at ut fra det faktum at det er en eksisterende operativ virksomhet som videreføres bør den enkelte overføre den bilpark og det utstyr som brannvesenet rår over i dag. Dersom parten trer ut av fellesskapet vil disse aktiva da tilbakeføres til opprinnelig part. Likeledes vil den enkelte kommune videreføre ansvaret for å stille egnede lokaler til rådighet for et fellesbrannvesen, eventuelt videreføre eksisterende leieavtaler dersom brannstasjonene blir leiet.

Gruppen vil presisere nytten ved at et fellesbrannvesen har drifts- og investeringsfond. Ved faste årlige avsetninger av tilstrekkelig størrelse, vil alle investeringer i småbiler og rimeligere utstyr, tas i sin helhet over et investeringsfond ev. driftsfond. Driftsfondet vil fange naturlige svingninger i driften (lønnskostnader avhengig av antallet utrykninger og andre variable driftskostnader) uten at eierne trenger å skyte inn mer kapital. Et investeringsfond vil gi bedre

forutsigbarhet med hensyn til utskifting av biler og annet dyrere materiell. Samkjøring og standardisering av utstyr ventes også på sikt å kunne gi noe økonomisk gevinst. En står da igjen med låneopptak for de store brannbilene når disse skal skiftes ut. Smalet sett øker dette graden av forutsigbarhet både for brannvesenet og for eierne.

Uavhengig av finansieringsløsninger og eierskap er det viktig at tilgjengelig materiell reflekterer den lokale risikoen.

7.3 Fremtidig avregningsmodell

Det tilligger ikke oppdragets mandat å klargjøre en fremtidig avregningsmodell. Drøftelsene i arbeidsgruppen har likevel berørt temaet.

Utgangspunktet til gruppen er at det vil være ulike måter å fordele kostnaden ved det felles brannvesen mellom kommunene på. Utgangspunktet bør være at fordelingsmodellen oppfattes som rimelig ut fra beredskapsnivå, omfanget av risikoobjekter, krav og forventninger til innsatstid, innbyggertall mv. I en fremtidig avregningsmodell ville det kunne også være nærliggende å se hen til hvilke økonomiske besparelser den enkelte kommune oppnår ved å tre inn i et felles brannvesen målt opp kostnaden ved å oppfylle DSBs utenfor brannsam arbeidet.

Vi tror at en rimelig modell inneholder noen hovedkomponenter, og at disse bør reflektere en grunnsats som fordeles likt mellom deltakerne i brannsam arbeidet samt en variabel del. Den enkleste variabel å beregne vil være ut fra folketall.

8. ALTERNATIVE SAMARBEIDSFORMER OG ORGANISERING

Prosjektgruppen har vurdert alternative samarbeids- og organisasjonsmodeller for den felles regionale brann- og redningstjeneste. Diskusjonene har tatt utgangspunkt i KS sitt [«Introduksjonshefte – Formelt interkommunalt samarbeid»](#)

De ulike modellene som drøftes der har vært vurdert. Noen er valgt bort fordi de ikke anses å være tjenlige. Etter en samlet vurdering har alternativene i tabell 8 fremstått som de mest relevante og vært underlagt en nøyere vurdering:

Modell	Formål	Øverste organ	Kommunens styringsrett
Vertskommune Hjemmel: Kommuneloven kap 5.A	Utviklet for samarbeid om lovpålagte oppgaver og utøvelse av offentlig myndighet	Myndigheten delegeres fra den (de) samarbeidende kommunen(e) til vertskommunen. Saker av ikke prinsipiell karakter kan delegeres til administrasjonen. Saker av prinsipiell karakter må delegeres til én eller flere felles nemnder	Den enkelte deltakerkommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelse av den delegerte myndigheten i saker som alene gjelder deltakerkommunen eller dennes innbyggere
Interkommunalt samarbeid - eget styre Hjemmel: Kommuneloven § 27	Utviklet med sikte på driftsmessig og administrativt samarbeid for å løse felles oppgaver	Styret	Det enkelte kommunestyre kan ikke instruere styret som sådant, men må styre gjennom sine representanter
Interkommunalt selskap Hjemmel: Lov om interkommunale selskaper	Utviklet for virksomhet med forretningsmessig preg	Representantskapet	Eierne utøver sin myndighet gjennom representantskapet. Det enkelte kommunestyre har instruksjonsrett overfor sine egne medlemmer i representantskapet
Aksjeselskap Hjemmel: Aksjeloven	Utviklet for virksomhet med økonomiske formål	Generalforsamlingen	Aksjeeierne utøver sin kompetanse gjennom vedtak i generalforsamlingen. Det enkelte kommunestyre har instruksjonsrett overfor kommunens representant på generalforsamling.

Tabell 8: Alternative organisasjonsformer for NHBR

I neste runde valgte man bort aksjeselskapsmodellen og interkommunalt selskap ut fra det hensyn at intensjonene bak disse modellene er mer å legge til rette for forretningsmessig virksomhet enn å håndtere ordinære kommunale ansvarsområder og oppgaver.

Per i dag er Lindås vertskommune for brannsamarbeidet med Meland kommune. Modalen kommune er på vei inn i samarbeidet på tilsvarende avtale. I tillegg er Lindås kommune vertskommune for NGIB og ivaretar kommunenes behov innenfor brannforebygging. NGIB ble etablert i år 2000 som et samarbeidsprosjekt mellom Gulen, Lindås, Meland, Radøy, Austrheim, Modalen, Masfjorden, Fedje og Solund kommuner.

Organisering gjennom vertskommunemodell har Nordhordlandsregionen erfaring med på flere områder. IKTNH (Interkommunale IKT-tjenester Nordhordland) er en fellestjeneste for ni kommuner og der Osterøy kommune er vertskommune.

Sett hen til at kommunene Lindås, Meland og Radøy slås sammen fra 1. januar 2020 er det i realiteten spørsmål om hvilken tilknytningsform som skal velges for Austrheim kommune. Prosjektgruppens anbefaling er at vertskommunemodellen legges til grunn. Da oppnår man samtidig en ensartet tilknytning for kommunene Modalen og Austrheim.

I den grad det på et senere tidspunkt vurderes en ytterligere utvidelse av brannsamarbeidet der flere kommuner inkluderes vil det kunne være hensiktsmessig å vurdere alternative modeller.

9. MULIG FREMTIDIG ORGANISERING I MONGSTADOMRÅDET

Mongstadorrådet representerer en særlig risiko i Nordhordlandsregionen. Vurderingene omkring fremtidig organisering av beredskapen har lagt til grunn kommunenes ROS-analyser. I tillegg er det gjennomført samtaler med representanter for industrien i Mongstadorrådet.

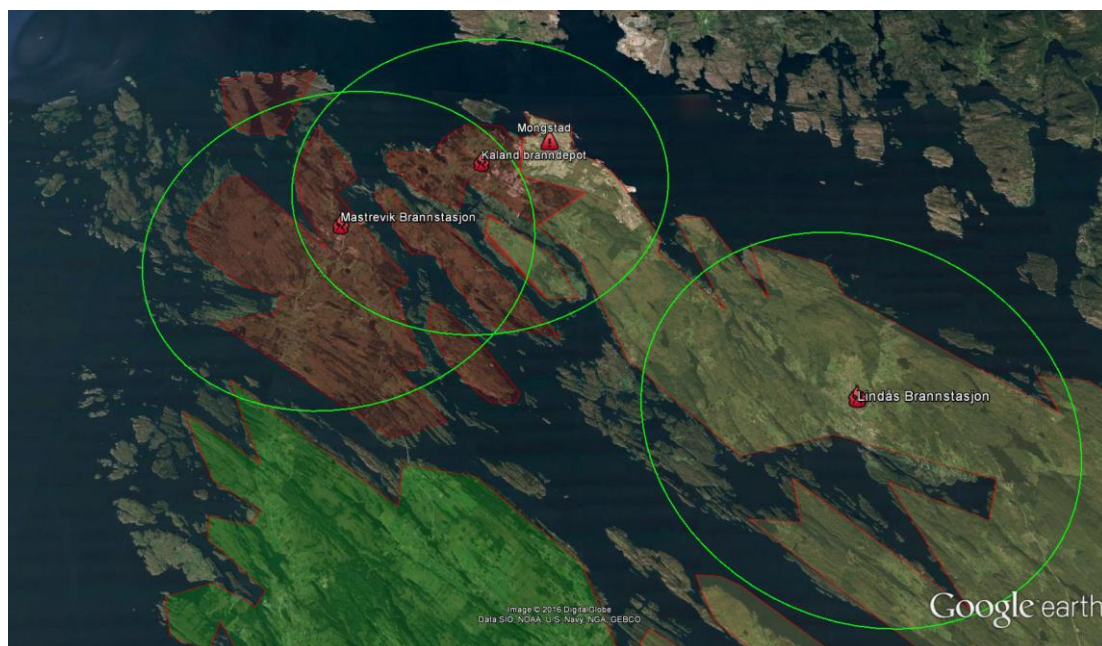
Brannsjefene er omforente om at det er nødvendig med en fornyet risikoanalyse av Mongstadorrådet. Dagens dimensjonering av brannvesenet i området baserer seg på de vurderingene som er gjort for mer enn 10 år siden. Volum, frekvens og kompleksitet i varer og tjenester som håndteres i området er vesentlig endret i perioden. I dag er der ikke vaktordning på Lindås stasjon i tidsrommet 0800-1530. Dette er trolig den perioden på døgnet da risikoen for ulykker i området er størst. Ved en hendelse vil det ta 30 minutter før den dagkasernerte styrken på Knarvik stasjon når frem for å bistå i redningsarbeidet.

Utfallet av den fornyede risikoanalysen kan få konsekvenser for en fremtidig organisering og dimensjonering av beredskapen i området.

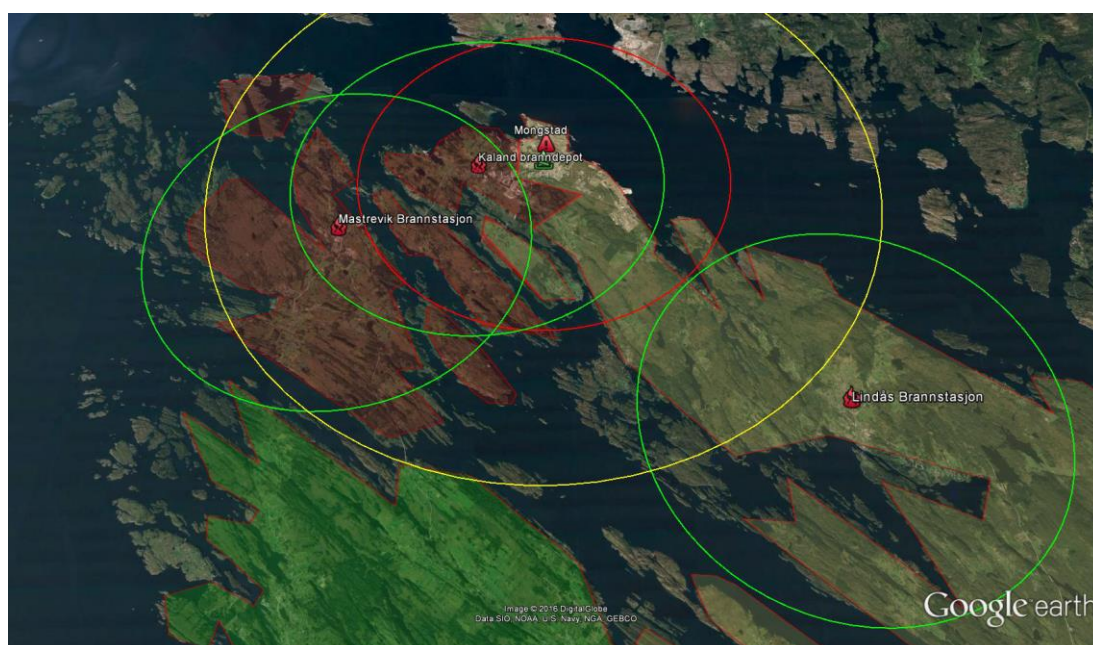
I perspektivet av å forsterke beredskapen i området er det vurdert hva som ville være konsekvensene av å erstatte dagens to brannstasjoner i Austrheim og Lindås brannstasjon med en ny brannstasjon i Mongstadorrådet, eventuelt med kasernert personell. Illustrasjonene nedenfor synliggjør den regionale beredskapsdekningen i alternativene.

De grønne ringene i Bilde 2 og Bilde 3 nedenfor viser utrykningstider som beskrevet i kapittel 5, Risikobildet. Den røde ringen viser utrykningsradiusen ved 10 minutters utrykningstid fordelt på 5 minutters forspenningstid og 5 minutter kjøretid. Tilsvarende representerer den røde ringen i Bilde 3 ordinær vaktberedskap for en ny brannstasjon, mens den gule ringen viser aksjonsradius ved kasernert personell.

I den grad man i fremtiden vil vurdere etablering av en ny brannstasjon i området med dekning som illustrert ved rød og gul ring i kartet, anbefales det å etablere en nærmere dialog med industrien i området for å sikre en plan og organisering som møter de beredskapsmessige utfordringer og muligheter i området. Ved en eventuell etablering av ny brannstasjon vil regionen samtidig kunne vurdere etablering av et begrenset øvingsfelt i tilknytning til denne.

Bilde 2: Brannstasjoner i Mongstadorrådet og deres innsatstider

Bilde 3: Brannstasjoner i Mongstadorrådet og deres innsatstider, sammen med en potensiell fremtidig brannstasjon på Mongstad med dagkaserering

10. KOMMERSIELLE MULIGHETER

I utgangspunktet er ikke brann- og redningstjenesten i en kommune tiltenkt en kommersiell rolle. Primært ivaretar virksomheten en myndighetsrolle, en forebyggende rolle, en beredskapsrolle og rolle som tjenesteleverandør (feiertjenesten).

Samtidig innehar organisasjonen betydelig kompetanse og forestår egen trening og opplæring av personell innenfor ulike kompetanseområder. Kartleggingen har også vist at kommunene gir brannvesenet ulike tilleggsoppgaver, ref. kapittel 3.5

Avhengig av hvilke ressurser som er tilgjengelig vil brann- og redningstjenesten kunne gjennomføre kommuneinterne kurs- og opplæringsaktiviteter og levere tilsvarende tjenester eksternt. I den grad det leveres som en ekstern tjeneste er det viktig å sikre at tjenestene ikke er kryss-subsidiert og kan gjøres til gjenstand for urettmessig oppmerksomhet fra næringslivsaktører eller andre som leverer tilsvarende tjenester.

10.1. Øvingsfasiliteter

Brannvesenet i de fire berørte kommunene har ikke tilrettelagte øvingsfasiliteter i dag. Tilgjengelige arealer gir i liten grad mulighet for samtrening. Miljøkrav i forhold til røyk og avrenning begrenser også lokalisering, omfanget av og type trening.

I den forbindelse er det tydeliggjort et behov for etablering av et permanent, begrenset øvingsfelt med tilhørende fasiliteter. Gjennom å etablere dette vil industrivern, virksomheter og organisasjoner kunne tilbys opplæring, eller øvingsfeltet kan leies ut med eller uten instruktører, til større virksomheter for egen opplæring og trening.

Det er ikke gjort markedsundersøkelser eller andre kvalifiserende beregninger ift. omfang av og inntjening knyttet til et eventuelt øvingsfelt. En eventuell etablering i Mongstadområdet antas å være mest hensiktsmessig.

Vedlegg 1: Utdrag fra brann- og eksplosjonsvernloven

§ 9. Etablering og drift av brannvesen

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor. Kommunen skal evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet.

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

Departementet kan gi forskrifter om etablering og drift av brannvesenet, og om krav til personellens kvalifikasjoner.

0 Endret ved lov 29 mai 2015 nr. 36 (ikr. 29 mai 2015 iflg. res. 29 mai 2015 nr. 553).

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiling og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver.

Vedlegg 2: Brev fra Justisdepartementet

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Postboks 2014
3103 TØNSBERG

Deres ref.
2015/3099

Vår ref.
14/8154 - VB

Dato
19.09.2016

Utdanning av deltidsbrannpersonell

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) viser til brev av 30. mai 2016 fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om utdanning av deltidsbrannpersonell.

For å øke kompetansen og sikkerheten til deltidsbrannpersonell ble det fra 1. januar 2007 fastsatt et nytt krav om grunnkurs for slikt personell i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften). Det nye kravet ble gitt en overgangsordning frem til 31. desember 2012. Overgangsordningen har siden 2012 blitt forlenget tre ganger – først med ett år til 31. desember 2013, deretter med to år til 31. desember 2015 og nå sist med ett år til 31. desember 2016.

JD har besluttet å ikke forlenge overgangsordningen etter nyttår. Dette innebærer at kravene i dimensjoneringsforskriften §§ 7-3 og 7-7 når det gjelder henholdsvis konstabel og utrykningsleder i deltidsstilling, trer i kraft fra 1. januar 2017.

JD ber DSB om å informere kommunene og brann- og redningsvesenene om at overgangsordningen i dimensjoneringsforskriften ikke forlenges.

Det er viktig at deltidsbrannpersonell får den utdannelsen som er ansett som nødvendig for at de skal kunne ivareta oppgavene sine på en best mulig måte. JD ber DSB om å fortsette arbeidet med å legge til rette for utdanning av deltidsbrannpersonell.

Vedlegg 3: Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen Kap 5.

§ 5-1. Dimensjonering og lokalisering

Enhver kommune skal ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til innsatstider etter § 4-8. Samlet innsatsstyrke skal være minst 16 personer, hvorav minst 4 skal være kvalifiserte som utrykningsledere.

Beredskapen skal legges til tettsted der slikt finnes. Et tettsted kan dekkes av beredskap fra annet tettsted innenfor krav til innsatstider etter § 4-8.

§ 5-2. Vaktlag og støttestyrke

Et vaktlag skal minst bestå av:

- 1 utrykningsleder
- 3 brannkonstabler/røykdykkere.

Støttestyrke er:

- fører for tankbil
- fører for snorkel-/stigebil.

§ 5-3. Vaktberedskap

I spredt bebyggelse og i tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan beredskapen organiseres av deltidspersonell uten fast vaktordning. Til tider hvor det ikke kan forventes tilstrekkelig oppmøte ved alarmering skal det opprettes lag med dreierende vakt.

I tettsteder med 3.000 - 8.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt.

I tettsteder med 8.000 - 20.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt, men hvor utrykningsleder har brannvern som hovedyrke. Støttestyrke, jf. § 5-2, kan være deltidspersonell med dreierende vakt.

I tettsteder med mer enn 20.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag av heltidspersonell med kasernert vakt. Støttestyrke, jf. § 5-2, kan være deltidspersonell med dreierende vakt.

§ 5-4. Antall vaktlag

I tettsted fra 3.000 til 50.000 innbyggere skal det være minst ett vaktlag og nødvendig støttestyrke etter § 5-2 og § 5-3.

I tettsted fra 50.000 til 100.000 innbyggere skal det være minst to vaktlag og nødvendig støttestyrke etter § 5-2 og § 5-3. Ved 100.000 innbyggere skal det være minst tre vaktlag og nødvendig støttestyrke. Deretter skal beredskapen økes med ett vaktlag og nødvendig støttestyrke for hver 70.000 innbygger.

§ 5-5. Beredskap for høyderedskap eller tankbil

I kommuner der brannvesenets snorkel- eller stigebil er forutsatt å fungere som påbudt rømningsvei etter bygningslovgivningen, skal vognfører ha samme beredskap som vaktlaget for øvrig.

I boligstrøk o.l. hvor kommunen har vedtatt at tankbil kan erstatte annen tilrettelagt sløkkevannforsyning, jf. § 5-4 i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, skal tankbil kjøres ut samtidig med førstetrykningen, dersom det er nødvendig for å sikre brannvesenet tilstrekkelig sløkkevann.

§ 5-6. Overordnet vakt

I kommuner eller brannvernregioner med tettsteder med mer enn 2.000 innbyggere skal det være dreide overordnet vakt.

Brannsjefen og stedfortreder skal inngå i vaktordningen.

Overordnet vakt skal kunne lede samtidig innsats på flere skadesteder.

Flere kommuner kan ha felles overordnet vakt.

Vedlegg 4: Ny Dimensjoneringsforskrift

Vår sakbehandler
Suzanne Hauge Norvang, tlf. 33 41 26 06

Document dato
13.10.2016

Deres dato

Vår referanse
2015/4358/NOSU

Deres referanse

1 av 2

Artikkode
320

Til
Bergensalliansen og
kommunene i brannsamarbeid i bergensregionen

Ny organisering av brann- og redningsvesen - DSB har fått oppdrag om å revidere forskrift

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) har nå mottatt oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet om å revidere forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften).

Rapport fra pilotprosjektet Brannsamarbeid i bergensregionen, initiert av Bergensalliansen, skal etter det opplyste legges frem for Bergensalliansen den 20. oktober 2016. Pilotprosjektet er unikt i sitt slag, der svært mange kommuner ønsker å samarbeide om felles utfordringer i regionen på tvers av kommunegrenser.

DSB vedlegger kopi av oppdragsbrev av 04.10.2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet da dette vil vise kommunene i pilotprosjekt Brannsamarbeid i bergensregionen at samarbeidet er på rett vei, i tillegg til å vise foringene som er gitt for forskriftsarbeidet da dette skal tilpasses større brannsamarbeid, bedre samvirke og ny utdanningsmodell for brann- og redningspersonell.

DSB skal i revisjonen av dimensjoneringsforskriften blant annet vurdere:

- etablering av brann- og redningsvesendistrikter med de samme yttergrensene som de nye politidistriktene og brannvesenets 110-sentraler
- plikt til å etablere (ett eller flere) brann- og redningsvesen innenfor yttergrensene til de nye brann- og redningsvesendistriktene
- krav om ledelse på heltid, både når det gjelder brannsjef og lederfunksjoner innen forebygging og beredskap
- krav om å etablere fag- og kompetansmiljøer som gir bred erfaring og god kunnskapsutvikling innen forebygging, håndtering av hendelser og samvirke med andre beredskapsaktører
- kompetansekrav til forebyggende personell som er tilpasset krav i forskrift om brannforebygging
- krav til kompetanse som er tilpasset kommende utdanningsmodell for brann- og redningspersonell
- innføring av begrepet responstid, som samtidig sikrer at dagens krav til innsatstid opprettholdes
- krav som sikrer at ressursene til et brann- og redningsvesen kan forflyttes og brukes nasjonalt dersom det er behov for det
- krav om at Enhetlig ledelsessystem (ELS) skal benyttes av alle brann- og redningsvesen
- en plikt for kommunene til å utkalle den relevante brann- og redningsressursen som ved behov kan komme raskest til et hendelsessted

Postadresse
Direktoratet for
samfunnsikkerhet og beredskap
Hovedkontor
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Ramborgveien 9
3115 Tønsberg
E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00
Internett
dsb.no

Telefaks
33 31 06 80

Org.nr.
974 760 985
Hovedkontoradresse
Ramborgveien 9
3115 Tønsberg

Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for brann og redning

Dokument dato
13.10.2016

2 av 2
Vår referanse
2015/4358/NOSU

- å gi brannsjefen som utpekes til å sitte i redningsledelsen i lokal redningssentral (LRS), ansvar for og myndighet til å kunne koordinere brann- og redningsvesenressurser innen ansvarsområdet til vedkommende LRS
- å pålegge kommunene å tilby overflateredningsberedskap

DSB ser frem til Bergensalliansens og øvrige kommuners behandling av rapporten Brannsamarbeid i bergensregionen, og veien videre for et fremtidsrettet brannsamarbeid i regionen.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for brann og redning

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektor

Hans Kristian Madsen
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg

Vedlegg 5a: Objekter med krav til utrykningstid i Austrheim og Radøy kommune

Kommune	Risikoobjekt	Adresse/kordinater	Risikoklasse	Krav til utrykningstid	Ansvarlig brannstasjon
Austrheim	Norliheimen	Austrhemvegen 1019		10 min	Mastrevik
Austrheim	Furuly -Omsorgsboliger	Furulyvegen 35 m/fl		10 min	Mastrevik
Austrheim	Sætremarka omsorgsboliger	Sætremarka 46		10 min	Mastrevik
Austrheim	Årås skule	Furulyvegen 34 m/fl		10 min	Mastrevik
Austrheim	Kystbarnehagen	Setenesvegen 22		10 min	Mastrevik
Austrheim	Austrheim videregående skule	Mastrevikane 44		10 min	Mastrevik
Austrheim	Kilstraumen brygge	Kilstraumen 1		10 min	Mastrevik
Austrheim	Kaland skule	Vardevegen 51		10 min	Mastrevik
Austrheim	Kaland barnehage	Vardevegen 47		10 min	Mastrevik
Austrheim	Litlås industriområde	Litlås 4 m/fl		10 min	Mastrevik
Austrheim	Mongstad	Mongstad 18		10 min	Mastrevik
Radøy	Manger velferdssenter	Idrettsvegen 2	A	10 min	Manger
Radøy	Bjørgvind dps	Radøyvegen 1625 B	A	10 min	Manger
Radøy	RIB	Radøyvegen 1625 A	A	10 min	Manger

Objektene i Austrheim og Radøy kommune står oppført i tabellen med det kravet som gjelder til utrykningstid. I tabellen for Lindås og Meland i Vedlegg 5b er innsatstiden som er oppført det kravet man møter ved utrykning fra de respektive brannstasjonene i samarbeidet.

Vedlegg 5b: Særskilte objekter i Lindås/Meland

Objekt	Sted	Innsatstid fra Lindås brannst.	Innsatstid fra Knarvik brannst.
Lindåstunet	Lindås	10	30
Lindås bu og service senter	Lindås	10	30
Lindås butikksenter	Lindås	10	30
Lindås hotell	Lindås	10	30
Industriomr. Mongstad sør	Mongstad	15	40
Knarvik sjukeheim	Knarvik	30	10
Såta sjukeheim	Knarvik	30	10
Alver hotell	Alversund	30	10
Knarvik butikksenter	Knarvik	30	10
Knarvik industriomr.	Knarvik	30	10
Dalsgrend industriomr.	Dalsgrend	25	25
Eikefet industriomr.	Eikefet	35	30
Eikefetstunnelen	Stall/Eikef.	35	30
Meland sjukeheim	Frekhaug	35	10
Nordhordland folkehøgskule.	Frekhaug	35	10
Industriområde	Flatøy	35	10
Industriområdet Mjåtveit	Frekhaug	35	10
Frekhaug senter	Frekhaug	35	10
Meland Aktiv	Frekhaug	35	10
Meland rådhus	Frekhaug	35	10
Industriområde Hjertås	Hjertås	40	15
Rosslund senter	Vikebø	50	20